

Azərbaycanlı rəssamın xarici həmkarlarına çağırışı

Bu günlərdə çağdaş dünya rəssamlarının əsərlərindən ibarət "Dünyanı sənət xilas edəcək" adlı kitab-kataloq Uluslararası Aktivist Sənətçilər Birliyinin (UASB) təşəbbüsü ilə çapdan çıxıb. Azərbaycanda ilk dəfə bu həcmdə və formatda nəşr edilən toplunun təqdimatı bu gün Atatürk Mərkəzində keçiriləcək.

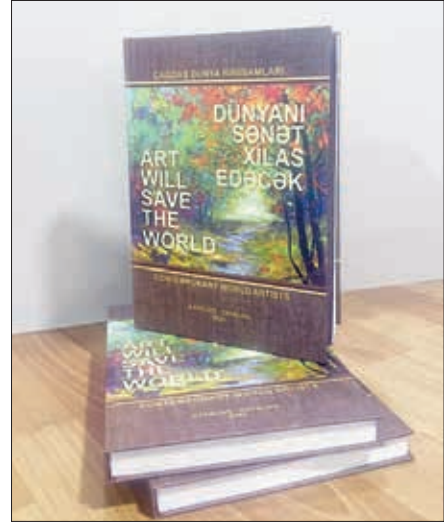
İdeya rəhbəri rəssam Nəvai Metin (Azərbaycan), məsləhətçiləri sənətşünas Ziyatxan Əliyev (Azərbaycan), rəssam-şair Ümit Yaşar Işıqhan (Türkiyə), rəssamı İrina Averinos (İordaniya) olan kataloq-kitabda 25-dən çox ölkədən 135 ünlü rəssamın əsərləri yer alıb. Təqdimat ərəfəsində Nəvai Metinlə görüşərək söhbət etdik.

Rəssamlar İttifaqının üzvü, UASB-nin 2012-ci ildə yaradılmış Azərbaycan təmsilçiliyinin rəhbəri Nəvai Metin hələ Ağstafanın Zəlimxanlı kəndində orta məktəbdə oxuyarkən bütün siniflərin divar qəzetini hazırladığı üçün ona "Balaca rəssam" deyərmişlər. Elə ilk sərgisi də kənd məktəbində təşkil edilib.

Cümhuriyyətinin banilərindən biri, Azərbaycan Milli Şurasının sədri Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin nəvəsidir.

Azərbaycan və Türkiyənin mədəni mühitində, sənət dünyasında daha geniş tanınan Nəvai müəllim xarici səfərləri, ayrı-ayrı ölkələrlə bağlı təəssürləri haqqında sualına maraqlı cavab verdi:

– Ümumiyyətlə, bu gün dünyada incəsənət arxa plana keçib. Mənəviyyat maddiyyətə məğlub olur. Amma sənət yaşayır, mübarizə aparır. Azərbaycan dövləti daim mədəniyyətə, incəsənətə diqqət və qayğı göstərir. Sadəcə, adamlar bu dəyərləri bəzən arxa plana keçirirlər. Sərgilərə az adam gəlir. Bu yöndə

dünyanın inkişafına xidmət etməlidir. Təsədüfi deyil ki, yenice yaratdığımız birliyin adı Aktivist Rəssamlar Assosiyasıdır, başlıca şüarımız isə "Dünyanı sənət xilas edəcək"dır. Sənəti təbliğ və təşviq etmək əsas amalıdır.

– Dünyanı sənətin xilas edəcəyinə inəndiniz və bu yola çıxdınız, eləmi?

– Bəli. İnanıram ki, gedəcəyimiz bu uzun yolda çox sənət adamları bizə qoşulacaq və dünyanın xilasına öz töhfələrini verəcəklər. İncəsənət yalnız böyük ideyalara söykəndə daha təsirli olur.

Gəlin, bütün maneələrə qalib gələrək böyük ideyalar uğrunda biləcəyimiz, dünyanın nəcətini bu nöqtədə olduğuna inanaq və əlimizdən gələni edək. Yoxsa bir mahnıda deyildiyi kimi: "Yoxsa dünya məhv olar". Bəşər övladı sənətə diqqətini artırmalıdır. Hər kəs özünə sual verməlidir: Mən bu yolda nə etmişəm? Sonuncu dəfə hansı tamaşaya getmişəm, evimdə bir rəssamın əl işi varmı, tanıdığım incəsənət adamı varmı? Biz bu platformadan çıxış edərək, təkə rəssamların deyil, dünyadakı bütün sənət adamlarının birliyi yaratmaq, onları bir araya gətirmək istəyindəyik.

Heç yadımdan çıxmır, tədbirlərin birində İsraildən olan bir sənətçinin Fələstindən gələn sənətçi ilə qucaqlaşmasının şahidi oldum. Buna nail olmağı bacaran qurucu başqanımız Ümit Yaşar Işıqhanı ancaq alqışlamaq lazımdır. Bəli, yetər artıq, yetər bu qədər qırğınlar, savaşlar, soyqırımları, torpaq hərisliyi. İnsanlar gərək bir az ayılsınlar, faciəvi tamaşanın oyunçusu olmaqdan qurtarsınlar.

– Bir neçə kəlmə də təqdimatı keçirilən yeni kitab-kataloq barədə...

– Bizim ərəşəyə gətirdiyimiz bu kitab-kataloqun da məqsədi bəllidir. Rəssamlar cəmiyyətdə seçilən adamlar olduqlarına görə, qoy, sülh elçiləri kimi digərlərinə nümunə göstərsinlər. Sənət adamlarının biri-birini sevmələri, təmənənsiz qarşılıqlı ehtiram göstərmələri digər sahələrin, lap elə sadə vətəndaşların insanlarına örnək olmalıdır.

– Yəqin ki, mərasimin məhz Atatürk mərkəzində təşkilinin də rəmzi mənası var...

– Əlbəttə. Bildiyimiz kimi, məşhur "Yurdda sülh, cahanda barış!" şüarını ilk dəfə 1931-ci ildə Anadolu səfəri zamanı cəmiyyət qarşısında Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu və ilk prezidenti, dövlət xadimi, marşal Mustafa Kamal Atatürk səsləndirib. Dediym kimi, bizim də istədiyimiz elə budur. UASB-nin sloqanlarının biri də "Barışa qanad olaq"dır.

Əli NƏCƏFXANLI
XQ

Uluslararası Əlişir Nəvai ordeninə layiq görülmüş Nəvai Metinin Səməd Vurğun bağının yaxınlığındakı emalatxanasına girər-girməz adam sanki nağıllar aləminə düşür. Sənətçinin kolleksiyasındakı heykəltəraşlıq və rəsm əsərlərinin hər birinin öz cazibəsi var. Bildiyim qədərincə, 1988-ci ildə – milli azadlıq hərəkatı təzəcə başlanan vaxtlar çəkdiyi "Məhəmməd Hüseyn Şəhriyar" portreti böyük əks-səda doğurmuş və mətbuatda bu əsər haqqında xoş sözlər yazılmışdı. Çərçivədən baxan şairin obrazı sanki adamları danışır, şeir deyir:

Yatmış hamı, bir Allah oyaqdı, dəxi bir mən, Məndən aşağı kimsə yox, ondanda yuxarı.

Nəvai Metin portretə zəndlə baxdığı-mı görüb, "Bunu şah əsərim sayıram", – dedi.

Onun rəsmlərinin mövzusu çoxşəxəlidir. Amma daha çox portret janrına, bir də naturadan təbiət təsvirlərinə üstünlük verdiyi göz qabağındadır. "Göyüzən" adlı peyzajında ecazkar bir mənərə ruh oxşayır. Nəvai Metinin "Göyüzən"i Səməd Vurğunun şeirində olduğu kimi vüqarlıdır.

Rəssamın əsərləri dəfələrlə xaricdə sərgilənib və maraqla doğurub. Bir çox rəsmi Amerika, Polşa, İsveçrə, Türkiyə, Rumiya, Qazaxıstan incəsənət həvəskarlarının kolleksiyalarına daxildir. Bir qayda olaraq, əsərləri ilə heyrət yarada bilən rəssam istedadlı gənclərə güclü dəstək verir, pərvəriş tapıb tanınmalarına kömək edir. Əməkdar rəssam, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü Rais Rəsulzadəni isə öz ustadı sayır. Rais müəllim dövlət başçılığının bu yaxınlarda 140 illiyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzaladığı görkəmli ictimai-siyasi xadim, Azərbaycan Xalq

təbliğatı gücləndirmək lazımdır.

– Nəvai müəllim, yəqin ki, Azərbaycan təmsilçisi olduğunuz UASB də elə bu məramla yaradılıb.

– Doğrudur, – dedi. – Dünya bir ev kimidir. Döşəməsi torpaq, tavanı səmadır. İnsanlar bunu belə qəbul etməlidirlər ki, dünyanı qoruya bilək. Dünyanı qoruyan insan kamil isandır. O heç vaxt evinin dağılmasını istəməz. Əksinə, abadlaşması üçün əlindən gələni edər. Buna nail olmaq üçün biz birliyimizi yaradanda "Dünya rəssamları, birləşin!" devizini əsas götürmüşük. Bu baxımdan düşüncəm ki, mədəniyyət adamları daha fəal, daha fədakar olmalıdırlar. Sənət bir qızıl yatağı kimidir, axtaran çox olar, amma az adam tapar. Cəmiyyətdə çox gözəgörünməzləri tapan, layiqincə dəyərləndirən məhz mədəniyyət adamlarıdır. Mədəniyyət adamlarının arasında isə rəssamlar xüsusilə seçilir. Bu gün bu qarışıq dünyamızın əmin-amanlığa qovuşması üçün yeni üsullara ehtiyac duyulmaqdadır. Belə ki, siyasi masalardan qalxıb daha çox mənəvi zənginlikləri özündə birləşdirən mədəniyyəti, incəsənəti inkişaf etdirməyin zamanıdır. Ona görə dünya mədəniyyət və incəsənət adamlarının birliyi bərpa etmək lazımdır.

– Hansı yollarla?

– İlk növbədə Azərbaycan sənət adamlarının dünyanın fərqli dövlətlərində sərgilərini, konsertlərini təşkil etməklə, həmçinin dünya sənətçilərinin Azərbaycana sığ-sığ dəvət olunmasına, burada onlarla canlı ünsiyyətlərə rəvac verməklə. Belə dünyada əmin-amanlığın bərpasına yardım etmiş olarıq. Bu birləşmə cəhdlərinin müsbət alınması üçün bütün tərəflər şəxsi ambisiyalarını kənara qoymalı, dünya dövlətlərinin sənətinin, mənəviyyətinin inkişafına xidmət etməlidir.